

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 23 grudnia 1983 r.

w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz szefów obrony cywilnej województw, miast, dzielnic, gmin oraz miast i gmin.

Na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111 oraz z 1983 r. Nr 41, poz. 185 i Nr 61, poz. 278) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju należy:

- 1) w dziedzinie przygotowania projektów założeń i zasad działania obrony cywilnej w szczególności:
 - a) projektowanie kierunków rozwoju obrony cywilnej zgodnie z wymaganiami obronnymi państwa,
 - b) opracowywanie projektów wieloletnich planów rozwoju obrony cywilnej,
 - c) przygotowanie, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, projektu planu obrony cywilnej państwa,
 - d) określanie, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego:
 - projektów założeń dotyczących rozśrodkowania załóg zakładów pracy i ewakuacji pozostałej ludności,
 - zasad opracowania planów obrony cywilnej województw i gmin oraz zakładów pracy,
 - założeń organizacji i prowadzenia ćwiczeń obrony cywilnej o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym i międzywojewódzkim,

— zasad udziału formacji obrony cywilnej w realizacji zadań ratowniczych i innych zadań na rzecz jednostek wojskowych i jednostek zmilitaryzowanych,

- e) określanie zasad organizowania i prowadzenia akcji ratunkowych oraz działania formacji obrony cywilnej w tych akcjach, a także zasad ochrony ludności i zakładów pracy przed środkami rażenia,
 - f) określanie organizacji, sposobów i programów szkolenia formacji obrony cywilnej oraz, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, założeń programowych, organizacji i sposobu odbywania przysposobienia obronnego młodzieży szkolnej i szkolenia obronnego studentek szkół wyższych,
 - g) opracowywanie założeń, organizacji i programów szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony,
 - h) ustalanie programów zajęć specjalistycznych junaków odbywających zasadniczą służbę w obronie cywilnej oraz programu szkolenia obronnego osób odbywających zastępczą służbę poborowych;
- 2) w dziedzinie ustalania ogólnych zasad realizacji zadań obrony cywilnej w szczególności:
 - a) określanie zasad realizacji zadań obrony cywilnej przez naczelne i terenowe organy administracji państwowej oraz organy właściwe do wykonywania poszczególnych przedsięwzięć,

- b) dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej oraz inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnej realizacji zadań obrony cywilnej,
 - c) współudział w planowaniu potrzeb w zakresie środków finansowych i materiałowych niezbędnych do realizacji zadań obrony cywilnej,
 - d) ustalanie, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, norm wyposażenia formacji obrony cywilnej w sprzęt wojskowy i możliwości zaspokajania tych potrzeb, a także planowanie i zgłaszanie tych potrzeb do właściwych jednostek oraz realizowanie zadań związanych z zapatrywaniem i wyposażaniem formacji obrony cywilnej i zakładów pracy w tym zakresie;
- 3) w dziedzinie koordynowania określonych przedsięwzięć i sprawowania kontroli realizacji zadań obrony cywilnej w szczególności:
- a) uzgadnianie projektów przepisów, dotyczących obrony cywilnej, opracowanych przez naczelne organy administracji państwowej,
 - b) opiniowanie projektów planów obrony cywilnej województw,
 - c) inicjowanie rozwoju działalności naukowo-badawczej w zakresie obrony cywilnej, w szczególności przedstawianie propozycji i wniosków dotyczących tematyki planów badawczych, a także udział w przyjmowaniu prac naukowo-badawczych oraz w pracach unifikacyjno-normalizacyjnych w tej dziedzinie,
 - d) określanie założeń i inicjowanie prowadzenia działalności popularyzacyjnej oraz upowszechnianie osiągnięć obrony cywilnej,
 - e) organizowanie i prowadzenie kontroli realizacji zadań obrony cywilnej przez naczelne i terenowe organy administracji państwowej, oraz przez zakłady pracy,
 - f) występowanie o usunięcie stwierdzonych w czasie kontroli niedociągnięć i o podjęcie środków zapobiegających ich powtarzaniu się, a w razie stwierdzenia poważniejszych uchybień — o wyciągnięcie odpowiednich konsekwencji wobec osób winnych tych uchybień.

§ 2. Do zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju należy ponadto:

- 1) sprawowanie określonych w odrębnych przepisach funkcji związanych z odbywaniem zasadniczej służby w obronie cywilnej,
- 2) sprawowanie ogólnego nadzoru nad przebiegiem służby w formacjach obrony cywilnej i nad szkoleniem ludności w zakresie powszechnej samoobrony,
- 3) kierowanie ćwiczeniami obrony cywilnej o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym i międzywojewódzkim,
- 4) sprawowanie ogólnego nadzoru nad przygotowaniem i przebiegiem rozśrodkowania załóg zakładów pracy i ewakuacji pozostałej ludności oraz nad akcjami ratunkowymi i udzielania pomocy poszkodowanym, a także sprawowanie w razie potrzeby bezpośredniego kierownictwa w tym zakresie,
- 5) kierowanie działaniem bezpośrednio podporządkowanych formacji obrony cywilnej,
- 6) podejmowanie innych przedsięwzięć niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

§ 3. Szef Obrony Cywilnej Kraju prowadzi współpracę z zagranicą w sprawach należących do zakresu jego działania.

§ 4. Szef Obrony Cywilnej Kraju składa Komitetowi Obrony Kraju i Ministrowi Obrony Narodowej okresowe informacje o stanie realizacji zadań obrony cywilnej.

§ 5. 1. Szef Obrony Cywilnej Kraju wykonuje swoje zadania przy pomocy Inspektoratu Obrony Cywilnej Kraju.

2. Na czele Inspektoratu Obrony Cywilnej Kraju stoi Szef Inspektoratu Obrony Cywilnej Kraju, który jest zastępcą Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

§ 6. 1. Przy Szefie Obrony Cywilnej Kraju działa Rada do Spraw Badawczych i Rozwojowych Obrony Cywilnej.

2. Rada jest organem doradczym i opiniodawczym.

3. Zadania Rady, jej skład i tryb powoływania oraz zasady działania określa Prezes Rady Ministrów.

§ 7. 1. Do zakresu działania szefów obrony cywilnej województw i gmin należy kierowanie przygotowaniem oraz realizacją przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, organizacje spółdzielcze i organizacje społeczne działające na ich terenie, a w szczególności:

- 1) planowanie działalności w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej,
- 2) dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej oraz podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnej realizacji zadań w tej dziedzinie,
- 3) opracowywanie planów obrony cywilnej województw i gmin oraz nadzorowanie opracowywania planów obrony cywilnej zakładów pracy,
- 4) organizowanie szkolenia i ćwiczeń obrony cywilnej oraz szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony, a także udzielanie pomocy w realizacji przysposobienia obronnego młodzieży szkolnej i szkolenia obronnego studentek szkół wyższych,
- 5) przygotowanie i zapewnienie działania systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz systemu wykrywania skażeń,
- 6) kierowanie tworzeniem, przygotowaniem do działania i działaniem formacji obrony cywilnej,
- 7) kierowanie przygotowaniem rozśrodkowania załóg zakładów pracy i ewakuacji pozostałej ludności oraz akcji ratunkowych i udzielania pomocy poszkodowanym, a także organizowanie i koordynowanie prowadzenia tych działań,
- 8) zapewnienie środków transportowych niezbędnych do prowadzenia rozśrodkowania i ewakuacji oraz akcji ratunkowych,
- 9) planowanie i przygotowanie odpowiednich pomieszczeń, warunków bytowych, pomocy lekarskiej i społecznej dla osób podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji oraz zapewnienie warunków do funkcjonowania szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych dla młodzieży ewakuowanej,
- 10) zapewnienie dostawy wody pitnej dla ludności i zakładów pracy przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń, i celów przeciwpożarowych,
- 11) przygotowanie i zapewnienie funkcjonowania budowli ochronnych i urządzeń specjalnych oraz obiektów i urządzeń na potrzeby kierowania obroną cywilną,
- 12) zapewnienie przygotowania i realizacji zaciemnienia i wygaszania oświetlenia w miastach, wsiach, zakładach pracy oraz środków transportu,

- 13) organizowanie realizacji przedsięwzięć zwiększających stopień ochrony zakładów pracy oraz obiektów i urządzeń użyteczności publicznej przed działaniem środków rażenia,
- 14) planowanie wykorzystania pozostających w dyspozycji zakładów pracy maszyn, urządzeń, sprzętu i środków materiałowych przydatnych do realizacji zadań obrony cywilnej oraz decydowanie — w razie potrzeby — o ich wykorzystaniu,
- 15) przygotowanie zakładów społecznej służby zdrowia do udzielania pomocy ludności poszkodowanej,
- 16) planowanie i zaopatrywanie formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki i umundurowanie oraz zakładów pracy w sprzęt i środki, a także zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków i umundurowania,
- 17) planowanie, rozdzielanie i realizacja — w ramach limitu wydatków obronnych — środków finansowych przeznaczonych na zadania obrony cywilnej,
- 18) organizowanie ochrony plodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych przed środkami rażenia,
- 19) organizowanie ochrony dóbr kultury przed środkami rażenia oraz ewakuacji tych dóbr, a także zapewnienie wybitnym twórcom kultury i pracownikom nauk odpowiednich warunków pracy,
- 20) prowadzenie działalności popularyzacyjnej oraz upowszechnianie osiągnięć obrony cywilnej,
- 21) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności zadań ustalonych przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

2. Szefowie obrony cywilnej miast: Gdańska, Gdynia i Szczecina kierują przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć obrony cywilnej również na terenach portów morskich w tych miastach, współdziałając w tym zakresie z organami administracji morskiej.

3. Szefowie obrony cywilnej województw koordynują i nadzorują działalność szefów obrony cywilnej gmin oraz ustalają dla nich okresowe zasady realizacji zadań obrony cywilnej.

§ 8. 1. Szefowie obrony cywilnej ustalają zadania i kontrolują stan przygotowań w zakresie obrony cywilnej instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz organizacji spółdzielczych i społecznych, mających siedziby na terenie ich działania.

2. Przy ustalaniu zadań, o których mowa w ust. 1, szefowie obrony cywilnej uwzględniają założenia, zasady i sposoby realizacji zadań specjalistycznych w zakresie obrony cywilnej, określone przez naczelne organy administracji państwowej w odrębnych przepisach.

§ 9. 1. Kierowanie przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć oraz ustalanie zadań obrony cywilnej w zakładach pracy podległych Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Komunikacji, Łączności, Prokuratorowi Generalnemu PRL, Komitetowi do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” oraz Prezesowi Narodowego Banku Polskiego i prezesom innych banków należy do zakresu działania tych organów.

2. Szefowie obrony cywilnej województw i gmin, koordynując przygotowania i realizację przedsięwzięć obrony cywilnej na terenie ich działania, uwzględniają również działalność w zakresie obrony cywilnej zakładów pracy,

o których mowa w ust. 1, a w szczególności w zakresie powszechnego ostrzegania i alarmowania oraz rozśrodkowania załóg zakładów pracy i ewakuacji pozostałej ludności.

§ 10. 1. Szefowie obrony cywilnej województw, miast i dzielnic, których mieszkańcy podlegają rozśrodkowaniu i ewakuacji, powołują zespoły do spraw rozśrodkowania załóg zakładów pracy i ewakuacji pozostałej ludności, a szefowie obrony cywilnej miast, gmin oraz miast i gmin, do których mają być przemieszczeni ci mieszkańcy — zespoły do spraw przyjęcia osób podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji, według ustaleń Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

2. W wypadkach uzasadnionych potrzebami obrony cywilnej szefowie obrony cywilnej województw mogą powoływać, w uzgodnieniu z Szefem Obrony Cywilnej Kraju, również inne zespoły.

§ 11. Szefowie obrony cywilnej w sprawach należących do ich zakresów działania wydają zarządzenia i wytyczne.

§ 12. Szefowie obrony cywilnej wykonują swoje zadania:

- 1) w województwach, w miastach liczących powyżej 50 tysięcy mieszkańców oraz w dzielnicach — przy pomocy wojewódzkich, miejskich i dzielnicowych inspektoratów obrony cywilnej,
- 2) w innych miastach oraz miastach i gminach i w gminach — przy pomocy pracowników zatrudnionych na stanowiskach do spraw obronnych.

§ 13. Terenowe organy administracji państwowej na podstawie ustaleń Komitetu Obrony Kraju określają organizację wewnętrzną i liczby stanowisk pracy w terenowych inspektoratach obrony cywilnej oraz liczby stanowisk do spraw obronnych w urzędach miejskich, miast i gmin oraz gmin.

§ 14. Przepisy rozporządzenia dotyczące:

- 1) naczelnego organu administracji państwowej — stosuje się również do przewodniczącego komisji sprawującej funkcje naczelnego organu administracji państwowej, kierownika urzędu centralnego, zarządu centralnego związku spółdzielczego lub kierownika instytucji państwowej nie podporządkowanej naczelnemu lub centralnemu organowi administracji państwowej,
- 2) województwa i szefa obrony cywilnej województwa — stosuje się odpowiednio do miasta stopnia wojewódzkiego i do szefa obrony cywilnej miasta stopnia wojewódzkiego,
- 3) gminy i szefa obrony cywilnej gminy — stosuje się odpowiednio do miasta innego niż wymienione w pkt 2, dzielnicy, miasta i gminy oraz do szefa obrony cywilnej tego miasta, dzielnicy oraz miasta i gminy,
- 4) zakładu pracy — stosuje się do przedsiębiorstwa i instytucji państwowej, urzędu organu władzy i administracji państwowej, szkoły, placówki naukowej, kulturalnej i oświatowej, zakładu społecznej służby zdrowia oraz do jednostki organizacji spółdzielczej i społecznej.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski